

Hur gör du för att äga ditt klassrum?

Det där du inte får lära dig på lärarutbildningen, nämligen att leda en klass på riktigt. Det handlar om vad du behöver göra i det som uppstår i vardagen – de små ögonblicken och de små agerandena som gör den stora skillnaden.

Foto: Pixabay

Ledarskap är något vi alla kan lära oss och bli bättre på och ett gott ledarskap kommer med erfarenhet, träning och prövning.

Det kommer med modet att vända blicken inåt och ställa sig de lite obekväma frågorna:

Vad i mitt ledarskap får gruppen att lyckas?

Vad i mitt ledarskap gör att lektionerna blir röriga?

Att reflektera över sitt ledarskap, att utvärdera sig själv och försöka se vad som händer, varför och vad du behöver bli bättre på är avgörande för att kunna bli en bra ledare. Det kräver mod och kan samtidigt vara svårt.

Lästips! "Att äga klassrummet"

Säg den lärare som aldrig känt att lektionen brakat iväg åt fel håll och eleverna fokuserat på något helt annat. Vad var det som hände, egentligen?

Boken är en handbok som ger dig perspektiv på ditt ledarskap med konkreta tips och reflektionsfrågor. Det är en bok för att du ska kunna utvecklas som ledare och lärare, och äga ditt klassrum.

Lärarna och författarna Karin Boberg och Anna Sterlinder delar generöst med sig av sina egna erfarenheter från klassrum och korridorer.

De manar att det läggs alltför stort fokus på elevgruppen, och för lite på lärarens påverkan, när en grupp blir rörig.

Karin Boberg och Anna Sterlinger Ahlring lyfter speciellt två bitar som viktiga fundament i ledarskapet; att **vara tydlig och konsekvent** samt att **skapa relationer med eleverna**. Utan dessa bitar är det svårt att få till ett ledarskap som fungerar.

– Med tydliga ramar för eleverna och relationer har du en stabil grund att stå på.

Att äga klassrummet – Karin och Annas 10 perspektiv på ledarskap för lärare

- Det tydliga och konsekventa
- Det relationella
- Det personliga
- Det kroppsliga
- Det verbala
- Det professionella
- Det prestigelösa
- Det lustskapande
- Det vägledande
- Det reflekterande

Dessa delar finns med i 10 kapitel i deras bok "Att äga klassrummet"

Använd ditt kroppsspråk och få med dig eleverna

Eleverna är blixtnabba att bedöma en lärares trovärdighet.

Genom att använda kroppsspråket på ett medvetet sätt kan du skapa förtroende hos eleverna och lyckas bättre med ditt ledarskap.

Du kan placera vissa pedagoger i de stökigaste grupperna och gruppen gör sakta men säkert framsteg i sina prestationer och förmåga till koncentration.

Du kan placera andra pedagoger i välfungerande grupper och gruppen blir på några veckor nästan omöjlig att styra.

- Hur kommer det sig?
- Och varför får föräldrar ett stort förtroende för en pedagog och inte för andra?

John Steinberg är fil.dr i pedagogik och har arbetat som universitetslektor och rektor. Han har under många år observerat pedagoger för att ta reda på varför vissa lyckas. Han har funnit att kroppsspråket är en viktig pusselbit i ett medvetet och effektivt ledarskap.

-Att gå in i ett rum med 28 sexåringar, elvaåringar eller femtonåringar och få det att fungera på mycket kort tid är en konst. En stor konst! Men det är också en stor konst som går att lära sig, säger John Steinberg.

Han poängterar att det inte är fråga om tur, naturlig utstrålning, skolans organisation eller skolpolitik. Han menar att mycket handlar om pedagogens skicklighet - hur hon eller han utövar sitt ledarskap.

Lärares kroppsspråk är viktigt

Effektiv användning av bland annat tonfall, tempo, gester och blickar kan skapa förtroende och samarbetsvilja hos eleverna.

- Använder ögonen
- Använder huvudlutning och minspel
- Använder ditt rörelsemönster
- Kommunicera med tecken
- Använder tavlan
- Börja om när det blir fel
- Reglerar din andning
- Använder beröring

Genom ditt ledarskap och med hjälp av ett medvetet kroppsspråk kan du skapa fler stunder av meningsfullhet, motivation och fokus.

Lästips! "Lärarens kroppsspråk"

John Steinberg beskriver i boken varför just kroppsspråket är viktigt för att skapa förtroende och samarbetsvilja hos eleverna.

En del av boken består av praktiska exempel och övningar, så att du kan prova på skillnaden att göra "rätt" och att göra "fel".

Dessutom innehåller även boken råd kring hur du kan avläsa elevernas kroppsspråk och hur du kan använda kroppsspråk med föräldrarna.

Här kommer ett smakprov ur *Lärarens kroppsspråk*: ledarskap i klassrummet 2.

<https://www.smakprov.se/smakprov/visa/9789177412250/partner/gofo/>

John Steinberg svarar:

Vad ser du för fler konkreta exempel på hur man blir en bättre ledare med hjälp av sitt kroppsspråk?

– Det kan handla om hur man positionerar sig i rummet och att man intar sin scen. Som lärare är det bra att utnyttja scenen och olika platser när du vill förmedla olika budskap. Det kan vara att du håller inledningen på en plats och att du har en "tillsägelseplats" någon annanstans i rummet.

Det finns en större sannolikhet att eleverna kommer ihåg det du förmedlar om du tänker på hur du utnyttjar rummet och din scen.

Du likställer gärna läraryrket med att vara en artist på scen. Nu när artisterna kanske får en "ny publik" till höstterminen, alltså nya klasser – vad är bra att tänka på, i användandet av kroppsspråket, i mötet med nya elever?

– Jag brukar visa ett exempel: ett videoklipp där en lärare går i skolkorridoren i fyra sekunder.

Sedan stoppar jag filmen och frågar åhörarna: Vad förmedlar den här människan för budskap med sin gångstil? Jag menar att det syns klart och tydligt att läraren signalerar "här ska det hända grejer" och att "nu sätter vi igång", säger John Steinberg.

Budskapet syns tydligt i kroppsspråket, tillägger han.

– Så eleverna som ska träffa sin nya lärare börjar då tänka "här har vi en som har kontroll, som vet vad hon vill och inte släpper taget". Så redan i korridoren innan man pratar med eleverna sätter läraren tonen. Även om man inte har sagt ett ljud, så förmedlar man ett budskap. Hemligheten sitter i detaljerna.

Att leda en klass på riktigt

Reflektera över de situationer som inte fungerar

(skriv ut och fyll i eller skriv ner på ett eget papper dina reflektioner).

1. Vad gjorde jag när det började bli stökigt i klassrummet?

2. Vad hade jag kunnat göra i stället?

3. Vad påverkar mitt beteende och avgörande elevgruppen?

4. Vad i mitt ledarskap får gruppen att lyckas?

5. Vad i mitt ledarskap gör att lektionerna blir röriga?

6. Nämn en situation då du kände att du lyckades äga klassrummet och upplevde att ditt ledarskap gjorde att eleverna lyckades.

Att använda kroppsspråket i ledarskapet

Reflektera över ditt kroppsspråk i klassrummet

(skriv ut och fyll i eller skriv ner på ett eget papper dina reflektioner).

1. Vad har jag för kroppshållning då jag går in i klassrummet?

2. Varierar jag min röst genom att ändra tonläge, tempo och använder pauser?
Beskriv gärna hur:

3. Hur ser mitt rörelsemönster ut i klassrummet?

4. Vad i mitt kroppsspråk får gruppen att bli samarbetsvilliga?

5. Hur kan jag läsa av elevernas kroppsspråk? Beskriv gärna exempel:

6. Nämn en situation då du kände att du lyckades nå ut till eleverna genom att reglera ditt kroppsspråk.

Tex tonläge, tempo, kroppshållning, blickar, gester, rörelsemönster i klassrummet, använda tavlan eller annat hjälpmedel.

3 tips: Så blir du en bättre ledare genom kroppsspråk

(Passar dig som arbetat mycket och vill bli observerad för att utvecklas till att bli en bättre ledare).

1. Ett bra tips är att spela in korta frekvenser.
Skulle du vilja lyssna på dig själv om du vore elev!?
Varierar jag min röst och tempo?
Använder jag inkluderande gester och utnyttjar jag min "scen"?
Pratar jag för fort eller för långsamt?
Använder jag minpauser?
2. Ge en kollega (eller elev) en uppgift att kolla ditt agerande:
Fördelar jag uppmärksamheten jämnt mellan pojkar och flickor?
Hur långa är mina instruktioner?
Hur länge stannar jag vid varje elev?
Beskriv mitt rörelsemönster i rummet.
3. Ta någon minut att spela upp inom dig moment från ditt pass – se dig själv i backspegeln.
Vad gick bra och varför?
Vad gick mindre bra och varför?
Blev lektionens syfte tydlig?
Var det enkelt att förstå instruktionerna och bedömningskriterierna?

Dela gärna med dig dina reflektioner till oss

Dina reflektioner är för din egen skull.

Vi följer dock gärna med dig på din resa till att bli en bättre ledare genom att reflektera över ditt ledarskap och hur du använder ditt kroppsspråk i undervisningen.

Du kanske bara vill bolla lite tankar och idéer angående dina uppdrag som du är ute och jobbar på?

Tveka inte att kontakta mig.

Skicka e-post till Ann på Precator Pedagogerna så hör jag av mig till dig inom kort.

Ann Holm
070-536 38 83
ann.holm@precator.se